

Wprowadzenie

 <https://doi.org/10.15633/9788363241926.00>

Czasy współczesne, szczególnie ostatnie lata, pokazują, że doświadczamy szeregu kryzysów. Pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia oraz izolacja, wybuch wojny u naszych sąsiadów w Ukrainie i związany z nią napływ uchodźców wojennych do naszego kraju, stawiają przed społeczeństwem niebagatelne wyzwanie. Są to tylko przykłady trudnych sytuacji, jakie były i są udziałem współczesnego człowieka.

Z jednej strony nagłość pojawiających się zmian w pierwszym odruchu budzi w ludziach niekiedy zaskakujące hojnością i pomysłowością działania. Z drugiej jednak strony wiąże się ona z niepewnością, strachem i bezwładem. Kryzys ten dotyka jednostki, rodziny, środowiska, a także całe społeczeństwa. Może przybierać różne formy i charakteryzować się zróżnicowaną intensywnością.

Chociaż w pierwszym odruchu kryzys kojarzy się negatywnie, to może mieć również pozytywne strony. Zygmunt Bauman twierdzi, że kryzys

może stać się dla nas okazją do rozważenia i zmiany naszej sytuacji, do próby zrozumienia drogi, która doprowadziła nas tu, gdzie jesteśmy, i do zastanowienia się nad tym, co możemy zrobić, aby zmienić kierunek, w którym podążamy. Kryzys może otworzyć przed nami autentyczną szansę zyskania „nowej wiedzy” i wytyczenia nowych granic poznania o rzeczywistych konsekwencjach dla przebiegu przyszłych dociekań i dyskusji¹.

1 Z. Bauman, *Żyjąc w czasie pożyczonym. Rozmowy z Citlali Roviroso-Madrado*, Kraków 2010, s. 25.

Wsparcie w sytuacji doświadczenia kryzysów stanowi ważny obszar w działalności przedstawicieli zawodów pomocowych, w szczególności pracowników systemu pomocy społecznej. „Profesjonalni pomagacze” często stają na pierwszej linii frontu, stawiając czoła trudnościami, z jakimi mierzą się ich klienci. Zrozumienie specyfiki kryzysów z pewnością stanowi pomoc w świadczeniu profesjonalnej i skutecznej pomocy.

Mnogość doświadczanych kryzysów stała się motywacją do zorganizowania I Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych pt. *Kryzys jako wyzwanie XXI wieku*. Organizatorem wydarzenia było Koło Naukowe Studentów Pracy Socjalnej, działające w Instytucie Socjologii i Pracy Socjalnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Patronat nad wydarzeniem objęli: Jego Magnificencja ks. prof. Robert Tyrała, Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Polskie Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej oraz Stowarzyszenie Certyfikowanych Superwizorów Pracy Socjalnej. Konferencja odbyła się 6 czerwca 2022 roku.

Do rozważań i dyskusji nad postrzeganiem kategorii kryzysu zaproszono przedstawicieli z różnych dziedzin nauk społecznych. Celem przedsięwzięcia była prezentacja wyników badań prowadzonych przez studentów, w szczególności tych, którzy studiują na kierunku praca socjalna, ale także studentów kierunków pokrewnych takich, jak: pedagogika, socjologia czy psychologia.

Tematyka konferencji koncentrowała się wokół zagadnień:

1. Kryzysu migracyjnego – sytuacji osób migrujących / uchodźców, trudności adaptacyjnych, traumy, form wsparcia migrantów / uchodźców;
2. Kryzysu wypalenia zawodowego – jak efektywnie pomagać, w jaki sposób osoby świadczące profesjonalną pomoc mogą dbać o siebie;
3. Kryzysu psychicznego – objawów kryzysów psychicznych u osób w określonych grupach, modeli wsparcia osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego;
4. Kryzysów społecznych – obszarów destabilizacji funkcji systemu społecznego, problemów współczesnego świata, stanów napięć i konfliktów społecznych.

Prezentowana monografia jest zbiorem artykułów, które są pokłosiem prezentowanych w trakcie konferencji referatów. Tematyka monografii obejmuje bardzo aktualną tematykę doświadczanych kryzysów społecznych, w szczególności pandemii COVID-19 oraz jej wpływu na funkcjonowanie społeczne i instytucjonalne, kryzysów doświadczanych przez dzieci i rodziny oraz kryzysu uchodźczego wywołanego napaścią na Ukrainę. Zgłoszone do publikacji opracowania są pierwszymi doświadczeniami autorów w podejmowaniu naukowego dyskursu.

Wszystkim autorom życzymy dalszego rozwoju naukowego i sukcesów w tym zakresie, a czytelników zapraszamy do lektury.

Dorota Nowak
Barbara Sordyl-Lipnicka
Katarzyna Wojtanowicz

